

2. Вахитов Т.Р. Проблема реабилитации промышленных предприятий в структуре г. Екатеринбурга. Архитектон: известия вузов. 2005. № 10. С. 18–25. URL: http://archvuz.ru/2005_2/21 (дата звернення: 18.12.2016).

Л.М. Богадъорова
Херсонський державний університет,
Lbohadorova09@gmail.com

ВПЛИВ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА НА РОЗВИТОК ОГН

В сучасному світовому господарстві існує багато видів форм господарювання у сільському господарстві. Кожна з форм господарювання має свої особливості, які їх характеризують [3]. Дослідження структурних змін та реформування аграрного виробництва держави охоплюють широкий спектр питань пов'язаних з оцінкою передумов та пошуком пріоритетів подальшого ефективного розвитку. Запровадження нових ринкових механізмів в аграрному секторі призводить до різних структурних змін сільського господарства із зміною форми власності і всіма вихідними з цього положеннями.

Господарства населення, є складовою частиною багатокладного аграрного виробництва продуктів харчування та сировини рослинного і тваринного походження [4].

Господарства населення – це особлива, заснована на приватній формі власності форма господарювання селян, що передбачає виробництво, перероблення, споживання сільськогосподарської продукції та реалізацію її надлишків.

Під час реформування аграрної сфери, яке спричинило різким скороченням обсягів виробництва в суспільних агроформуваннях та зниження доходів селян, створилися сприятливі передумови для розвитку особистих господарств населення. Встановлено, що ці господарства виконують такі функції: [1].

➤ економічні (споживча, товарна, компенсація нестачі продуктів харчування, як неефективно виробляти у великих підприємствах; виробництво продукції, що потребує великих витрат ручної праці; розвиток нових видів і напрямів підприємницької діяльності; отримання продукції більш високої якості, продуктивності та урожайності порівняно з великим виробництвом);

➤ соціальні (вирішення проблем самозайнятості; забезпечення соціального захисту; зниження рівня безробіття в регіоні; покращення добробуту населення; альтернатива суспільному попиту в інших сферах діяльності; можливість вільно вибирати форми та методи роботи, режим праці);

➤ ресурсно-екологічні (використання виробничих та побутових відходів, які не можуть бути використані у великому виробництві; використання ресурсів, не зайнятих у суспільному виробництві; створення більшої

стійкості до природно-екологічних умов регіону за рахунок малих розмірів виробництва);

➤ рекреаційно-виробничі (надання туристичних послуг; розвиток зеленого та аграрного туризму)

➤ виховні (формування таких якостей особистості як ініціативність, підприємливість, самостійність, набуття навичок економного ведення господарства; бережливе ставлення до навколишнього середовища створення прямої залежності між результатами праці та її кількістю та якістю)

Важливим у підвищенні конкурентоспроможності аграрної сфери є вдосконалення структури, спеціалізації та територіальної організації сільськогосподарського виробництва. Традиційну регіональну спеціалізацію не можна вважати завершеною. Розміщення сільськогосподарського виробництва має узгоджуватись, насамперед із конкурентними перевагами територіальної структури, а також з кон'юнктурою аграрного ринку.

Під впливом трансформації відносин власності відбуваються зміни в територіальній організації виробництва, тобто зміни співвідношення між основними видами сільськогосподарської продукції, яка виробляється в регіоні, що спричиняє “розмивання” спеціалізації аграрного виробництва. З відродженням та набуттям нових рис такої форми господарювання як “особисті господарства населення” ці та інші зміни (якими супроводжується зміна форм власності) загострюються, що потребує всебічного вивчення, як з економічної точки зору, так і з суспільно-географічної [2].

В результаті реформування аграрної сфери економіки відбулися значні зміни не тільки у соціально-економічних умовах функціонування та розвитку ОГН, але і у їх територіальній організації та спеціалізації, що потребує подальших досліджень.

Особисті господарства населення є тією ланкою аграрного сектору, що виявила багато позитивних рис і практично всюди є прибутковою. Створення дрібних сільськогосподарських підприємств не може вважатися стратегічним напрямом формування в Україні ефективної організаційної структури сільського господарства ринкового типу, але разом з тим не можливо не відмітити позитивні сторони функціонування особистих господарств населення. Це виробництво сільськогосподарської продукції, яке потребує великої кількості ручної праці, зайнятість сільського населення, підвищення доходів сімей, забезпечення продуктами харчування сім'ї, трудове виховання підростаючого покоління, сфера відпочинку, зокрема, додаткова зайнятість у сфері туризму.

Отже для удосконалення функціонування і територіальної організації ОГН необхідно, в першу чергу, вирішити проблеми щодо збуту продукції, “усунення” посередників, розвитку кооперації та втілення екологічних імперативів господарської діяльності.

Література:

1. Роль господарств населення в соціально-економічному розвитку сільської місцевості / Л.М. Богадьорова // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: географічні науки. – Херсон, 2017. – Випуск № 7. – С. 22-26.
2. Гуменюк І.Л. Проблеми та перспективи збуту аграрної продукції в особистих селянських господарствах [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://global->

- national.in.ua/vipusk-1-2014/140-gumenyuk-i-l-problemi-ta-perspektivi-zbutu-agrarnoji-produktsiji-v-osobistikhselyanskikh-gospodarstvakh
3. Заячук М.Д. Геопросторова організація фермерського укладу України: монографія / М.Д. Заячук. – Чернівці: Букрек, 2015. – 520 с.
  4. Мохненко А.С. Методологічні основи функціонування малих господарських формувань у сільському господарстві / А.С. Мохненко //Таврійський науковий вісник: збірник наукових праць. – Херсон: Херсонський державний аграрний університет. – 2008. – № 56. – С. 208-217.

В.С. Богадьорова
Херсонський державний університет,
viktoria2016ab@gmail.com

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ РІЗНИМИ ФОРМАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Сучасний період розвитку сільськогосподарського виробництва в Україні відзначається великим зростанням ролі системоутворюючих галузей агропромислового комплексу, які багато в чому визначають стан та ефективність сільського господарства. Виробництво рослинницької галузі зерна, овочів та технічних культур має першорядне значення у формуванні продовольчих ресурсів, від яких залежить забезпеченість населення основними вітчизняними продуктами харчування, у тому числі продуктами галузі тваринництва.

В Україні, з часів становлення її незалежності, відбулися значні зміни в аграрній сфері внаслідок суттєвого перерозподілу виробництва валової сільськогосподарської продукції. Зміни, що сталися у діяльності основних груп товаровиробників: на сільськогосподарських підприємствах, фермерських господарствах та особистих господарствах населення. За останні роки дослідження, основні обсяги виробництва змістились у приватний сектор.

Функціонування особистих селянських господарств послабило негативні наслідки економічної кризи розпаду колективних господарств, стало основним джерелом поповнення бюджету сім'ї селянина й забезпечення продуктами харчування як міського, так і сільського населення. Аналіз тенденцій останніх років свідчить, що більша частка в структурі виробництва валової продукції сільського господарства припадала на особисті господарства населення та фермерські господарства і становить більше 54 %. Така тенденція розвивалась до 2010 р., однак з 2013 р. у структурі валової продукції сільського господарства перевагу отримали сільськогосподарські підприємства [2].

На сучасному етапі розвитку сільського господарства необхідно звернути увагу на розвиток фермерських господарств, оскільки тут є низка проблем: відставання від сучасних тенденцій запровадження інноваційних технологій ведення сільського господарства (нові технології та технічне забезпечення є